

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2024-10-16
Besvaras senast
2024-10-23 kl. 12.00

Till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2024/25:193 Hongkongs framtid

Under de senaste åren har den politiska och rättsliga situationen i Hongkong försämrats dramatiskt, och det demokratiska utrymmet har i stort sett försvunnit. Sedan införandet av den nationella säkerhetslagen i juni 2020 har Peking stramat åt greppet om regionen och kriminaliserat fredliga politiska uttryck under svepande anklagelser som ”omstörtande verksamhet”, ”secession” och ”samarbete med utländska krafter”. Dessa vaga och breda anklagelser har använts för att fängsla många av Hongkongs mest framträdande prodemokratiska aktivister.

Situationen har förvärrats ytterligare med införandet av Safeguarding National Security Ordinance (Artikel 23), där brott som ”spionage” och ”uppvigling” lagts till. Aktivister som Joshua Wong sitter i fängelse, medan andra, som Agnes Chow och Nathan Law, har fängslats eller tvingats i exil. Flera har efterlysts med belöningar utfärdade av myndigheterna i Hongkong. Det tidigare starka civilsamhället i Hongkong har till stor del upplösts eller stängts ned av myndigheterna.

Pressfriheten har också kraftigt inskränkts. Ett av de mest betydelsefulla ögonblicken i denna nedstängning var tvångsstängningen av Apple Daily, en prodemokratisk tidning som var en av de sista oberoende rösterna i Hongkongs medier. Tidningens tillgångar frystes, och dess ledande redaktörer och chefer, inklusive Jimmy Lai, fängslades. Lai har nu suttit i ett högsäkerhetsfängelse i över tre och ett halvt år under inhumana förhållanden, utan tillgång till sitt juridiska team. Hongkongmyndigheterna har till och med uttalat att innehav av Apple Daily kan betraktas som ett brott.

Även utbildningssektorn och akademien påverkas av den nationella säkerheten, där skolor och universitet nu tvingas undervisa i nationell säkerhet som ett krav för examen. Mindre handlingar övervakas och bestraffas, som i fallet med Yuen Ching-ting, som fängslades i två månader för inlägg hon gjort på sociala medier när hon befann sig i Japan. Ett annat exempel är Chu Kai-pong, som dömdes till 14 månaders fängelse för att ha burit en T-shirt med texten ”Liberate Hong Kong, revolution of our times”.

Den politiska strukturen i Hongkong har genomgått betydande förändringar som ytterligare begränsar möjligheterna till verkligt demokratiskt deltagande. Efter valreformerna 2021 är nu endast 20 av 90 platser i Hongkongs

lagstiftande råd direktvalda, medan övriga platser tillsätts genom utnämningar eller val kontrollerade av Pekingvänliga fraktioner. Dessutom har lojalitetskraven för kandidater skärpts, vilket innebär att endast de som anses tillräckligt "patriotiska" och lojala mot Kinas kommunistparti kan kandidera.

Nedmonteringen av demokratin och de mänskliga rättigheterna i Hongkong speglar en bredare trend av ökat förtryck från Peking, både i Hongkong och på det kinesiska fastlandet. Principen "ett land, två system", som skulle garantera Hongkong en hög grad av autonomi, har underminerats kraftigt, och Hongkong integreras nu snabbt i det auktoritära systemet i Kina. Denna utveckling har lett till stor rädsla bland befolkningen och en massflykt av aktivister, journalister och medborgare som inte längre känner sig säkra i staden.

EU har konsekvent fördömt Pekings agerande i Hongkong och menar att nationella säkerhetslagen bryter mot internationella avtal, såsom det kinesisk-brittiska gemensamma fördraget. EU har uppmanat till skydd av Hongkongs autonomi och rättigheterna för dess folk. Sveriges tidigare regering uttryckte liknande oro och lyfte, tillsammans med EU, frågan i internationella forum som FN:s råd för mänskliga rättigheter och efterlyste åtgärder för att sätta press på Kina att respektera rättsstatsprincipen och de mänskliga rättigheterna i Hongkong.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga utrikesminister Maria Malmer Stenergard:

Med tanke på det hastigt minskade utrymmet för demokratiska aktivister i Hongkong samt Kinas alltmer repressiva hållning gentemot demokratiörelser och regimkritik, vilka konkreta åtgärder avser ministern att vidta för att säkerställa att Sverige, i samarbete med EU och andra internationella aktörer, kan stödja framtida demokratiska initiativ och skydda de återstående prodemokratiska aktivisterna och människorättsförsvarna i Hongkong?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch